

XXV TAVALINE PÜHAPÄEV B AASTAL

(Esimene lugemine Tr2 ,1a.12.17-20)

Lugemine Saalomoni tarkuseraamatust:

Ülekohtune eksib oma südames ja ütleb: "Tehkem ahelad õigele, sest ta on meile tülis ja seisab risti ees me tegude teel. Ta heidab meile ette meie patte, mida oleme teinud seaduse vastu, ja süüdistab meid, et me oleme reetnud oma kasvatus. Aga vaadake järele, kas ta räägib õigust, pangem proovile tema saatus. Sest kui õige on tõesti jumalapoeg, siis Jumal kaitseb teda ja päästab tema kõigi ta vaenlaste käest. Kuid kaaluge ka ülekohtust, pangem ta proovile solvamiste ja hingepiinaga, et näha tema alandlikkust ja kannatlikkust, mõistkem ta häbiväärsesse surma, siis näeme, kas ta rääkis õigust, et temal on abimees." See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps54 ,3-4.5-6.8-9 R:6)

R: Vaata, Issand on mu abimees, tema kaitseb minu hinge.

Mu Jumal, aita mind oma nime läbi,
tee mulle õigust oma väega.

Mu Jumal, võta kuulda minu palvet
ja pane tähele, mida kõneleb mu suu.

R:

Sest kõrgid tulevad mulle kallale
ja vägivaldsed püüavad võtta mult elu,
nad ei hoi Jumalat oma silme ees.
Kuid Issand on mu abimees, tema kaitseb minu hinge.

R:

Heal meelel toon ma sinule oma ohvriannid,
ma tänan sinu nime, Issand, sest sina oled hea.
Issand tõmbas mind välja kõigest hädast,
ja mu silmad parastasid mu vaenlasi.

R:

(Teine lugemine Jk3 ,16-4,3)

Lugemine püha apostel Jaakobuse kirjast:

Kus on kadedust ja auahnust, seal on ka segadust ja igasugust kurja. Aga tarkus, mis tuleb ülalt, on ennekõike püha, siis rahunõudev, leplik, sõnakuulelik, täis halastust ja rikas heade viljade poolest. Ta on erapooletu ega teeskle. Sest kus inimeste seas on rahu, sinna laseb Jumal kasvada rahunõudjatele õigluse vilja. Kust aga tulevad sõjad ja tülid teie sekka? Kas mitte himudest, mis sõdivad teie vastu teie sisemuses? Aga te himustate ja siiski ei saa, kadestate ja tapate, kuid ei saavuta midagi; te tülitsete ja peate sõdu. Teie ei saa, sest te ei palu. Ometi, kui te palute, ei saa te ikka, sest te palute kavatsedes kõike kurjasti kasutada oma himudes.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi 2 Te 2,14)

Halleluuja. Jumal on meid kutsunud oma rõõmusõnumi kaudu,
et me pälviksime kirkuse meie Issandas Jeesuses Kristuses. Halleluuja.

(Evangeelium Mk9 ,30-37)

Lugemine püha Markuse evangeeliumist:

Sel ajal läks Jeesus ühes oma jüngritega läbi Galilea, kuid tema tahtis, et

sellest keegi teada ei saaks, sest ta tahtis õpetada oma jüngreid. Ja ta ütles neile: "Inimese Poeg antakse inimeste kätte ja nad tapavad ta ära, aga kolmandal päeval pärast oma surma ta tõuseb üles". Kuid jüngrid ei mõistnud neid sõnu, mida ta rääkis, ometi kartsid nad selle kohta küsida.

Ja nad jõudsid Kapernauma, ning kui nad kodus olid, küsis tema nende käest: "Mille üle te teel olles vaidlesite?" Aga nemad olid vait, sest teel olid nad omavahel vaielnud, kes neist on kõige suurem. Ja Jeesus istus, kutsus kaksteist enda juurde ja ütles: "Kui keegi tahab olla esimene, siis olgu ta kõikidest viimane ja kõikide sulane". Ja ta võttis lapse ja pani tema nende keskele, embas teda ja ütles neile: "Kes ühe niisugustest lastest minu nimel vastu võtab, see võtab mind vastu, ja kes mind vastu võtab, see ei võta vastu mind, vaid teda, kes mind on läkitanud!"
See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, kindlasti on kõige lihtsam ja elementaarsem, näha maailma mustvalgena: kas / või! Kas 'see' / või 'teine'. Kuid maailm on sügavamal vaatlusel siiski keerulisem, siin tuleb ette ka asju, mille kohta saab öelda: "ei see / ega teine", või mõnikord hoopiski "nii see / kui ka teine". Väljendid "liiga palju" ja "liiga vähe" viitavad sellele, et see õige asub kusagil nende kahe vahepeal.

Hea ja kuri ei eristu niisiis teineteisest ainult seeläbi, et üks on valge ja teine must, vaid ka seeläbi, kuivõrd on miski tasakaalus või mitte. Hea on tasakaalus, kuri ei ole. Nii juhtub meiegagi, et vahel oleme kergeusklikud, aga vahel painab meid lausa tagakiusamismaania.
Me loeme patutunnistuse....

Jutlus

Armsad õed ja vennad, paljude niisuguste inimeste elutöö, keda nende kaasaegsed lausa pühakuteks pidasid, paistab meile, hiljem tulijatele, ajaloo valgusel üsna vaieldavana. Üks niisugune vastuoluline inimene oli kindlasti dominikaanist meeleparandusjutlustaja, paater Girolamo Savonarola Firenzest, kelle elu ja tegevus jääb XV sajandi teise poolde. (Girolamo on itaaliakeelne vaste Hieronymusele). Savonarola läks ajalukku ennastalgava võitlejana, kes astus eelkõige üles aadli ja kleeeruse kombelõtvuse vastu. Ta pärines kuulsast ja mõjukast Ferrara aadlisuguvõsast ning õppis filosoofiat ja meditsiini. Kuid 22-aastasena astus ta dominikaanide ordu, sest (nagu ta selle ise formuleeris): "Ma ei taha elada nagu loom sigade keskel, vaid nagu mõistlik inimene".

Kui Savonarola ennustus paavst Innocentius VIII surmapäeva kohta täide läks, pälvis ta prohveti kuulsuse, ning tema mõju Firenzes kasvas. 1497. aasta veebruaris mobiliseeris Savonarola täiskasvanutest saatjatega lastesalgad, kes kandsid linnaväljakule kokku kõik, mis sümboliseeris ühiskonna allakäiku: ilmaliku sisuga maalid, peeglid, mängukaardid, ilusad riided. Karnevalipäeval 7. veebruaril 1497 põletati kõik see nn. "edevuse tuleriidal". Linnakodanikke sunniti lisaks veel niiöelda "vabatahtlikke suuremeelseid annetusi" tegema.

Kuigi Savonarola nõudmised olid ennekõike moraalset laadi, ja tema eesmärgiks näis olevat kogu ühiskonnas kloostrikord sisse viia, tõmmati temagi lõpuks poliitikasse. Et võidelda Firenzes seni võimutsenud Medici perekonna ja paavsti vastu, hakkas ta toetama prantsuse kuningat Charles VIII-ndat. Kui aga viimase sõjakäik Itaaliasse lõppes lüüasaamisega, sattus ka Savonarola seda suurema löögi alla. Paavst Alexander VI - seesama, kes on läinud ajalukku kui üks kõige lödvemate elukommetega paavst - pani Savonarola kirikuvande alla, ja kui ta lisas sellele veel ähvardas kogu Firenze kirikust välja heita, võtsid kaaskodanikud meeleparandusjutlustaja kinni, tapsid ta ja põletasid tema surnukeha tuleriidal.

Mida tegi Savonarola siis valesti? Kahtlemata lähtus ta ju omast vaatenurgast üsna otseselt evangeeliumist. Ta ei tahtnud olla ülikute seas, kes rikkuses ja

külluses oma võimu naudivad, ta saatis lapsed rikkaid linnakodanikke manitsema. Kuid ilmselt oli tema soov maailma muuta liiga radikaalne. Inimesi ei saa sundida Jumalale midagi ohverdama, sest ohver peab olema vabatahtlik, vastasel korral kaotab ta mõtte. Niisamuti ei mõistnud Savonarola oma tegevuse poliitilisi tagajärgi. Kui ta kritiseeris isikuid, ründas ta sellega paratamatult ka struktuure. Nii ilmalik valitseja kui paavst olid teatud korra esindajad, aga kui vana kord saab hävitatud, peab uus olema juba väga hästi ette valmistatud ja peab vastama sellele, mida inimesed suudavad oma elus teoks teha.

Jeesus ütles vana seaduse preestritele: "Lammutage see tempel, ja ma püstitan selle kolme päevaga uuesti!". Aga tema oli Jumala Poeg. Midagi samaväärset Savonarola muidugi ei suutnud, nii nagu ei suutnud ka hilisemad reformaatorid Luther ja Calvin.

Armsad vennad ja õed. Ka meil on vahel reformaatorlikke unistusi, ja meile tundub, et vanad struktuurid ei saa oma ülesandega hakkama. Paraku ei ole ka meil mingit väga põhjanevat uuendusprogrammi üleöö välja pakkuda, ning ilma Jumala otsese sekkumiseta jääb järele vaid aeglane, struktuuride sees toimuv areng, millega võrreldes on ühe inimese eluiga liiga lühike aeg. Renessansiajast on aga tänapäevaks palju muutunud, piiskopid ja paavstid ei ole enam ilmalikud valitsejad ning nad peavad arvestama, et ajakirjandus võtab iga nende eksimuse kohe üles, nagu ka sellega, et ilmalikku riiki valitseb rahva osalusel valitud esindajatekogu.

Mida Jumal tahab, sellele ei saa anda ühesõnalist vastust, täna ja kohe. Me teame pigem üha rohkem seda, mida tahavad inimesed, mida tahame meie. Kuid tahtmise ja saavutamise vahel on suur vahe, meil peab olema kannatlikkust - sest me ei saa muuta kirikut muutumata ise, me ei saa muutuda ise, ilma et muutuks kogu maailm. Aga muutumised ei tohi lüüa tasakaalust ei meid, maailma ega kirikut. Aamen